

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Triletno Din 6.—, polletno Din 12.—
celoletno Din 24.—.

Med dvema stoloma

Težko je človeku, kadar ga mučijo dvomi in ne ve, kako bi zidal, da se ne bi njegova zgradba lepega dne zrušila. Položaj po volitvah je postavil dr. Korošca med dva stola in tako je ostalo do današnjega dne. Malo tako, malo drugače, malo na tem stolu, malo na onem, taka politika se menda zdi dr. Korošču najboljše sredstvo za obdržanje svojih volilcev, ki v sedanjih poveljnih razmerah menda bolj ljubijo krepke besede nego pametno delo.

Najprej so se klerikalci zvezali z Radićem, kar jih pa ni nič oviralo tu in tam tudi švrkniti po Radiću. Ko so v zvezi z radićevci in bosanskimi mohamedanci podpisali protokol z radikalci, da bodo omogočili samoradikalno vladno, so še kljub temu tolkli po radikaliji. Hoteli so se zavarovati na vse strani. Stopili bi sicer radi in gotovo v vladno, ko bi s tem ne izgubili svoje pozicije med ljudstvom, ki bi, nahujskano od njih proti Beogradu, smatralo tak čin za izdajstvo nad njim.

Tako je vsa klerikalna politika zasledovala doslej le eden edini cilj: vzdržati se za vsako ceno na površju. Njihova politika ni bila toliko poštena, da bi risikalna popularnost in proti nizkim nagajanjem med ljudstvom pričela pošteno delo za ljudstvo.

Zadnji katoliški shod je bil tudi neka priprava klerikalnih ovčic za eventualni vstop klerikalnih poslancev v vladno koalicijo. Na katoliškem shodu niso padale tiste običajne ostre zahteve po znižanju davkov, avtonomiji in podobnem kakor za časa volitev. Mnogi zborovalci, navajeni od poprej na krik in vik, so na katoliškem shodu začudeni majali z glavami. Toda že se tudi čuje, da se je dr. Korošec zopet razgovarjal z zagrebškimi federalisti in da bo mogoče postal celo Radićev namestnik.

Kakšne koristi naj prinese našemu narodu taka neznačajna politika, ki se otepa med stoli kakor večja okrog svečtilke? Zato se bo pa tudi klerikalna stranka osmodila kakor večja, ker bo pač moralo ljudstvo končno uvideti, da je poslance klerikalne stranke poslalo v narodno skupščino po prazen nič. Neizpolnjene obljube, povišani davki, kuluk, vojaki v Macedoniji. Vsa lepa besedičenja SLS. so prosti humbug, ki mora biti prej ali slej razkrinkan tudi za kratkovidne ljudi.

Skupščina Ciril-Methodove družbe v Ptuj

Prošlo nedeljo se je v Ptuj vršila XXXIV. glavna letna skupščina naše odlične Ciril-Methodove družbe. Letos je baš petnajstletnica žalostnih dogodkov, ki so se l. 1908. vršili v nemškutarskem Ptuj, ko je nahujskana nemškutarska drhal kakor roj besnih os napadla zborovalce Ciril-Methodove družbe. Letošnja sijajna skupščina je bila najdostojnejše povračilo in zadoščenje za sramoto pred 15 leti.

K skupščini je iz vseh krajev, posebno še iz Ljubljane, dospelo obilo gostov, ki jim je ptujsko narodno občinstvo priredilo prirčen sprejem, nakar se je razvil po mestu krasen sprevod. Pred Narodnim domom so nato sledili slavnostni nagovori, dekleta pa so goste obšipala s cvetjem. Zatem so se zborovalci podali v veliko dvorano Narodnega doma, kjer je predsednik g. Senekovič v pozdravnem nagovoru zbudil spomine na petnajstletnico »ptujskih dogodkov« in povdaril, da naloga Ciril-Methodove družbe v narodni državi še ni prenehala, zakaj povsod še mora stremeti za tem, da se vzgoja naše mladine vrši v res narodnem duhu. Posebno veliko pozornost pa mora posvečati šolstvu ugrabljenih krajev na Primorskem in Koroškem, kjer tujec z vsem nasiljem deluje na tem, da našim zaslužnim bratom ugrabi materni jezik ter da slovensko mladino vzgoji v odpadniškem, janičarskem duhu. Istočasno pa Nemci v naši državi začenjajo oholo dvigati glave.

Za g. Senekovičem je podal lepo poročilo o družbenem delovanju tajnik g. inž. Mačkoviček. — Blagajniško poročilo C-M družbe, ki ga je podal blagajnik g. Hudovernik, pa letos ne izkazuje posebno dobrega stanja. Družba ima 295.940 Din primanjkljaja, ki ga bo treba uravnovesiti z večjo narodno požrtvovalnostjo.

Pri volitvah odbora je bil za predsednika družbe ponovno izvoljen zaslužni g. Senekovič. Po skupščini se je vršil skupen obed zborovalcev, pri katerem je mlado dekletce dr. Žerjavu v spomin na ptujске dogodke, pri katerih je nemčurska sodrga zbila dr. Žerjavu klobuk z glave, poklonilo okusno torto v obliki klobuka. Dr. Žerjav je nato v lepem govoru podrobneje očrtal dogodke tistih dni ter bodril navzoče k neomajni jugoslovnski narodni zavesti in odločnosti.

Slovenci! Ciril-Methodova družba je naš najmočnejši tabor za napredek naše mladine. Podpirajte jo povsod in vselej!

Politični pregled

Med tem, ko se politični begunec Radić še vedno potika po inozemstvu, se je ministrski predsednik v ponedeljek v družbi znanega francoskega generala d'Esperaya, ki je velik prijatelj naše države, vrnil iz Pariza s političnih počitnic zopet nazaj v Beograd. To pomeni, da bo naše politično življenje, ki je preko parlamentarnih počitnic počivalo, zopet postalo živahnejše. Sestane se zopet parlament,

parlamentarno življenje pa je osrednje torišče državne politike. Važna vprašanja, ki bodo prišla na dnevni red, bodo zopet dvigala obilo prahu in upravičeni interes državljanov.

Položaj, v katerem se nahaja celotna naša politika, je zelo težaven. V ospredju je

odločitev glede Reke,

ki mora pasti v kratkem času. Odnosaji med nami in Italijo so radi tega naravno zelo napeti. Italija ne spoštuje podpisane mirovne pogodbe, ki zajamčuje Reki svobodno državnost, Jugoslaviji pa pristanisce Baroš in Delto. Pohlepna Italija hoče zdaj še to pogoltniti. V vprašanje, ki se enkrat mora končno rešiti, je zdaj posegla Francija, ki hoče posredovati. V tem oziru se prihod francoskega generala s Pašićem tolmači kot nekak vidnejši izraz, da hoče Francija biti nam naklonjena. Stvar mora kmalu dozoreti!

Ob novem zasedanju parlamenta pa se bo začel čistiti tudi

notranji politični položaj,

ki je čisto izven pravega tečaja. Na vladi čepi velikosrbska radikalna stranka, ki smatra državo kakor za svoj zelnik, nima pa niti trohe razumevanja za potrebe in razmere v poedinih pokrajinah, temveč gospodari po svoji mili volji. Odkar radikalski režim vodi državno krmilo, je v državi nastalo toliko zmede, nezadovoljstva in krivic, da vse skupaj kriči po takojšnji metli. To bi se bilo že davno zgodilo, ako radikalci ne bi imeli svojih tajnih, toda zato tem bolj uslužnih podpornikov

v slovenskih klerikalnih barantačih, ki na zunaj zaradi agitacije kričijo proti radikalski vladi, kakor bi jih kdo drl

na meh, znotraj, med štirimi stenami, se pa dr. Korošec pogaja z radikalskimi ministri, kako bi se njemu in njegovim tovarišem dalo pripraviti mehko vladno gnezdo. Komaj je dr. Korošec izvedel za Pašičev povratek, jo je v nedeljo z neverjetno naglico mahnil v Beograd, kajti edini Pašić bo določil ceno, za katero bodo slovenski klerikalci

prodali avtonomijo,

zase pa dobavili tista korita, ki jih tako radi očitajo svojim nasprotnikom. Istočasno z izgledi ministrskega stolčka pa goji dr. Korošec tudi veliko nado, da postane, če z ministrskim stolčkom ne bo nič,

Radičev naslednik,

torej predsednik federalističnega bloka. Radiča menda ne bo več nazaj, ker jo je vsestransko polomil in množicam njegovih seljakov se zdaj zelo naglo pričel njo odpirati oči. V slučaju torej, da bi Korošec ne uspel v svojih barantijah z radikali, računa, da dobi pod svojo komando tudi Hrvate in muslimane. Ampak tudi njemu se utegne kaj kmalu izkazati resničnost pregovora: Kdor visoko leta, nizko obsedi... Toda, počakajmo raje, da stvari same pridejo v tir, in pogledimo raje drugod po svetu.

Tu je predvsem treba z zadovoljstvom beležiti, da se je lepo začel razvijati odnošaj

med Francijo in Nemčijo,

ko se je že mislilo, da je sporazum med tema dvema državama nemogoč. Nemčija je že drvela naravnost v prepad; za dva naša dinarja se dobi že cel milijon nemških mark, kar pomeni, da je Nemčija prišla popolnoma v položaj sovjetske Rusije. Ko so v Nemčiji vse to sprevideli, so postavili novo vlado pod vodstvom dr. Stresemanna in ta je začel nasproti Franciji tako odnehati, da je zelo verjetno, da pride do nekakega sporazuma, ki bi bil koristen za Francijo, Nemčijo in vso Evropo.

Že zadnjič smo poročali o težkem sporu, ki je nastal med

Italijo in Grčijo

radi umora italijanske razmejitvene komisije. Že se je zdelo, da je stvar tako nevarna, da pride do oboroženega konflikta, v katerega bi se morale vmešati tudi druge evropske države. Pa do tega ni prišlo. Veleposlaniška konferenca je našla izhod na ta način, da dobi Italija zadoščenje za umor članov svoje razmejitvene komisije, zato bo pa morala zapustiti grški otok Krf, ki ga je protipravno zasedla.

Dopisi

HRUŠICA PRI JESENICAH. Tukajšnje gasilno društvo je dne 2. septembra priredilo svojo letno veselico, na kateri pa je žal med nekaterimi prišlo do pretepa in je posestnik Janez Košir, po domače Truden, dobil z nožem precej težke poškodbe. Prepeljali so ga v tovarniško bolnico na Savo.

JESENICE NA GORENJSKEM. Ko je semkaj dospela uradna vest o veselem dogodku v kraljevski rodbini, so tudi naši Jeseničani pokazali, da znajo ceniti pomen tega dogodka za utrditev države. Hišni posestniki so takoj brez vsakega ukaza začeli razobešati zastave. Le cerkveni obred je bil nekako površen in suhoparen. Sv. maše so se poleg šolskih otrok udeležila razna zastopstva, in sicer funkcionarji obmejnega komisarijata, orožništva, vojaštva, finance, železnice, tovarne Kranjske industrijske družbe itd. Seveda je bila maša tiha, brez vsake slovesnosti, kar nas živo spominja nazaj na one čase, ko smo živeli še pod okriljem mašehe Avstrije. Kako je takrat pri vsaki priliki bila slovesna maša s petjem cesarske pesmi, molitvijo za našega «presvitlega» cesarja Franca Jožefa! Danes pa se naša klerikalna gospoda spomni na našega kralja le takrat, kadar ga rabi v Ljubljani na katoliškem shodu za svojo agitacijo! V petek zvečer se je na iniciativo Sokola sporazumno z obmejnim komisarijatom in občino priredila bakljada, na katero so bila vabljeni vsa tukajšnja društva brez razlike strank. Vabilu so se odzvali: Sokolsko društvo v kroju z lastno godbo

na čelu, katoliško delavsko društvo z godbo in Orli v kroju, gasilna društva z Jesenic, Hrušice in Save, Ciril-Methodova družba ter mnogo občinstva. Kovinarska godba je udeležbo direktno odklonila; tudi prav, se vsaj poznamo. Akoravno je bila bakljada določena šele v zadnjem trenutku, so bile vključ temu hiše ob cesti lepo razsvetljene. Nekatere hiše naprednih ljudi so se naravnost krasno izkazale. Tako smo Jeseničani vključ tih mržnji gotovih elementov slovesno proslavili rojstvo našega prestolonaslednika.

ŠT. RUPERT NA DOLENJSKEM. Tu je umrl posestnik in gostilničar g. Jože Frelih. Doma je bil s Krasa in je bil tudi njegov značaj trden kakor kraška skala. Zvest in zanesljiv prijatelj je bil neustrašen bojevnik za napredna načela. Zato je imel tudi številne nasprotnike v nazadnjaških vrstah. Sicer je bil član SKS, a je vedno odobravil in podpiral stremeljenja demokratske stranke ter zelo obžaloval razkol v naprednih vrstah. Pokojnik je bil stebel domačega Sokola, Ciril-Methodove podružnice, gasilnega društva, kateremu je bil mnoga leta načelnik, in podpornik raznih narodnih društev. Po kratki zavrtni bolezni, ki jo je, žal, premalo vpošteval, je brez trpljenja in duševnih muk mirno izdihnil. Kako spoštovan in priljubljen je bil pokojni Jože, je pokazal njegov pogreb, katerega so se udeležili gasilci, Sokoli, prijatelji in znanci iz bližnje ter daljnje okolice. Velika nenadomestljiva vrzel je nastala z njegovo smrtjo. Mirno počivaj, dragi Jože!

GORA. Veselica našega gasilnega društva je izpadla v splošno zadovoljnost vseh, ki so nas posetili. Iskrena hvala sokolskemu tamburaškemu društvu iz Sodražice, ki nam je neumorno brezplačno igralo, g. Oberstarju za brezplačno souporabo desk, g. župniku, ki nam je odstopil zastave, svetilke in druge stvari, nadalje gg. Rusu in Pircu za po 100 Din darila. Istotako hvala vsem članom in dekletom, ki so neumorno delovali sredi največjega dela, kakor tudi vsem občanom in drugim, ki so nam na ta ali oni način pripomogli do gmotnega uspeha. Na pomoč!

PLANINA PRI RAKEKU. Prvi javni nastop tukajšnjega Sokola je lepo uspel. Bratska društva Unec-Rakek, Cerknica, Loška dolina, Gornji in Dolnji Logatec ter Ljubljana so najkrep-

Bikoborbe v Španiji

(Konec.)

Vse, kar sem videl prvi dan, je napravilo name mogočen dojem. Še zvečer mi je v mraku, ko sem sedel ob oknu v svoji sobi, neprestano vrvela pred očmi bujna slikovitost arene, to živahno kričeče, vročerkvno ljudstvo, ki se je gnetlo po ložah in sedežih, ter napeti tok igre v areni. Vsi ti prizori so se menjavali v moji duši in se mi zdeli neobičajno lepi in obenem neobičajno — grdi. Toda kot severnjaka me je bujnost bikoborbe spravila v tako razpoloženje, da sem si dejal: Še enkrat si pojdem ogledat bikoborbo in si potem ustvarim končno sodbo, in če bo treba, dam zadnje pesete (groše).

Kar sem zgoraj opisal po vtisih prvega dne, ni namreč niti del one slikovitosti, ki prevzame človeka v areni. Pero ne more vsega opisati in tudi svinčnik ne tega opisati. Koliko je tu podrobnosti in poedinih prizorov, ki so navzlic svoji malenkosti le kamenček v mozaiku cele pestrosti pri bikoborbah. Naj omenim le sledeč zani-

mivi dogodek: Levo ob meni je sedel mlad dečko, kvečjemu trinajstih let. Ko je prihrul bik v areno, sem opazoval, kako je dečko postal nemiren in kako je iz žepa potegnil škrlaten rdeč robec. Na mah skoči pokonci pa preko sedežev in ograje — in že je bil v areni. Nekateri toreadorji (tako se imenujejo vsi bikoborci) skočijo za njim, da ga primejo in rešijo nevarnosti. Toda dečko je bil hitrejši. Že je poletel naravnost proti biku z razprostrtim rdečim robcem, bik se je že pripravljal na jezen naskok. Zakadi se pesek... toda dečko je z neverjetno gibčnostjo prevaril bika in se mu izmuznil z gibkim okretom.

«Ole! Ole!» odobrava publika vsa navdušena, toreadorji pa so bili besni. Pohitijo za malim nagajivcem, toda on jo je tudi ubiral naravnost za bikom. Nastal je smešen položaj in bik je bil očitno iznenaden. Mladič ga je zopet razdražil. Pesek se je zakadil, bik je strašno rknil in se pogнал, toda dečko se je zopet junaško obnesel. Splošno odobravanje. Med tem pa je mali toreador le postal preveč predrzen. Spustil se je na kolena pred utrje-nim bikom in zdaj ga je zadela usoda. Prah

se je dvignil visoko, bik se je besno pogнал s sklonjeno glavo, čul se je krik iz tisoč grl, v velikem krogu sta po zraku frčali dve nožici in iz raztrganih hlačic je štrlela srajčka — toda dečko je vendar popolnoma srečno priletel preko ograje v roke strogih čuvarjev reda. Razen majhnih poškodb je odnesel zdrave ude in prvo slavo.

Še nekaj! Ko sem opazoval hladnokrvnost toreadorjev, se mi je vsiljevalo prepričanje, da arena s peskom napravljana je nekaj mogočen vpliv, učvrščuje jim zavest moči in premagovanja vseh slabosti, kajti pred bikoborbo sem opazoval te hladnokrvne ljudi, kako so z očitnim strahom na licu v cerkvi «Brezmadežne Matere Božje» klečali pred oltarjem in goreče molili. Govori se, da vedno vnaprej slutijo, ako se jim bo zgodila kakršnakoli nezgoda. Poleg tega so zelo praznovorni in spravljajo vse, kar se jim primeri na poti v borbo, v zvezo s srečo ali nezgodo v koridi. Ko se pred borbo zbirajo za ograjo, so njihova lica blede, prestrašena. Njihove oči so motne, usta posinjela. Ko pa se razgrnejo zavese, ko zadonijo zvoki glasbe, ko začne publika kričati in ploskati, ko sto-

keje podprla prireditel. Z mnogih hiš so visele zastave in ko se je razvil spreved po trgu, je bilo Sokolstvo obsipano s cvetjem in burno pozdravljeno od mnogobrojnega občinstva. Pri javnem nastopu so bile vse vaje krasno izvajane ob splošni burni pohvali. Posebno dobro se je odrezal naraščajnik Petkovšek, ki se je z lah-koto povzpел na 30 metrov visok mlaj. Prireditel se je izvršila v najlepši dostojnosti, to pa kljub vsem zaprekam in šikanam od strani občine in tukajšnjih klerikalcev, kakor poštarja Dreječeta in župnika, in čeprav so na telovadišče prišli tudi znani pretepači. No, so jim pa Orjunaši pokazali, kako se človek mora naučiti lepš-manir in zdaj upamo, da si bodo dotični zapom-nili, kako se jim bo v bodoče treba vesti pri so-kolskih prireditvah. Tukajšnje občino smo radi veselice petkrat prosili za dovolitev plesa, pa ga ni hotela dati. Pikcov ata in njihova kompanija se niso pod nobenim pogojem hoteli omečiti in so se izgovarjali, da je občinski odbor v seji dne 24. aprila (menda v letu še pred Kristusovim rojstvom) izdelal prepoved, da se v planinski občini ne dovoli več noben ples. Toda glej, kle-rikalnemu gasilnemu društvu v Lazah so pa do-volili javni ples na dan 2. junija. Ali je taka pra-vičnost zato, ker klerikalci potrebujejo ples, da se vrtijo po glavah, Sokoli pa edino po nogah? O morala! Vajina pot, gospoda Zihel in Kroflič, k bivšemu občinskemu tajniku K. pa je bila zas-tonj. Škoda podplatov, zato drugič bolje pre-tuhtajta! Ne smemo tudi pozabiti, kako je naš župnik namesto molitve za našo rajno načelnico delal reklamo za «Slovenca». Zato je pa tudi slavno pogorel pri sodišču v Ljubljani. 6000 K, to ni nič, kaj! Krščanska zapoved: «Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!» se pač ne vjema z blatenjem ljudi, ki čutijo narodno; zato je zelo žalostno, da mora duhovnik o tem dobivati temeljit pouk! Pometajte najprej pred svojim pragom, pa bo vse v redu. Na Planini vam ne bo več dolgo cvetela pšenica, zato poj-dite v tak kraj, kjer se boste znali primerneje prilagoditi kakor pri nas. — Vsem bratom, se-stram in naprednim gostom, ki so pripomogli k naši lepi prireditvi, kličemo: Na svidenje drugo leto! Zdravo!

POLJANSKA DOLINA. Večeri so po-stali že daljši in treba jih je uporabiti pri delu, tu in tam pa tudi za prosvetni na-predek. Ta naloga pa pripada prosvetne-mu odseku Sokola. Poleg telovadbe je skrbeti za razne gledališke predstave, ki naj nudijo gledalcem res kaj dobrega. Naš Sokol se v veliki meri zaveda te na-loge, ki ni tako lahka, kakor si nekateri predstavljajo. Manjka nam predvsem lju-di za vodstvo. V nedeljo prične naš Sokol z zimsko dobo. Ta dan se predstavlja v Sokolskem domu jako primerna igra «Razvaline življenja», delo narodnega pi-satelja župnika Finžgarja. Po igri se vrši v domu prosta zabava in veselica. V ne-deljo torej vsi, ki napredno mislite, v So-kolski dom v Gorenji vasi. Prvo nedeljo v tem mesecu so igrali škofjeloški dijaki na našem odru v prid našega Sokola bur-ko «Ulica št. 15». Kljub kratki dobi raz-glasa in redkim vabilom se je zbralo še dokaj občinstva, ki je igralce za njihovo požrtvovalnost in trud z glasnim ploska-njem zahvaljevalo. Upajmo, da jih še kdaj vidimo na našem odru. — Jesen že pri-haja in z njo hladne noči. Da bi imeli vsaj še odslej lepo vreme, ki ga potrebujemo na poljih. Ako bo lepa jesen in še zadnji pridelki kaj prida, se more reči, da letos letina v dolini ni preslaba. Nakosilo se je obilno sena in otave. Sadja, katerega je Poljanska dolina v ugodnih sadnih letih tako bogata, pa letos ni, izvzemši tu in tam malo hrušk. Kakor drugod imajo tudi v Poljanski dolini ljudje navado, da pri-merjajo naše jugoslovenske razmere z drugimi državami glede vrednosti denarja in trdijo, da bo prišlo tudi pri nas kakor v Avstriji in Nemčiji, da bomo imeli kar na kupe bankovcev. Lahko, da vrednost našega denarja še pade, a da bi padla na vrednost prej imenovanih držav, pa se ne bo nikdar zgodilo. Celó verjetno je, da se bo preko zime valuta znatno popravila.

Kmetijski glasnik

NAJBOLJ ZANESLJIVI DOHODKI.

Naša kmetija je raznovrstno sestavljena in črpa dohodke iz poljedelstva, travništva, živinoreje, sadjarstva itd. Prav tej raznovrst-ni sestavi našega gospodarstva je pripisovati, da lažje prebijemo uime in nesreče, ki nas obiskujejo in delajo škodo pri posameznih panogah.

Primeroma najbolj zanesljive dohodke nam daje živinoreja, zlasti govedoreja in pra-šičjereja, ki sta najbolj razširjeni po naši de-želi. Pripetijo se sicer tudi pri krmi slabe letine, kakor smo jih ravnokar doživljali, ven-dar so taki kraji, ki se pečajo v prvi vrsti s pridelovanjem krme in živinorejo, še najbolj trdni in imoviti. Tako nas uči življenje. Edino gozdne kmetije, ki jih imamo po gozdnatih krajih, dajejo še bolj varne dohodke, toda te ne prihajajo tako splošno v poštev. Sadjar-stvo je panoga, ki je povsod razširjena, ki nam pa rada in pogostoma odpove. Vinski kraji pa tudi niso zanesljivi v svojih dohod-kih. Zadnja leta so bile dobre vinske letine; po mnogih krajih je pa ta kultura pravcati srečolov. Posebno po krajih, kjer toča po-gostoma pada. Tam živi ljudstvo v vednem strahu pred to šibo božjo.

Naši živinorejci se odpira pa še veliko lepša bodočnost, če jo bomo znali dvigniti. Če hočemo, da bo živinoreja več nesla, po-tem je treba, da jo postavimo na trdna tla. Povzdigniti je treba pridelek krme. Pridelek krme ni odvisen samo od letine, ampak tudi od našega dela in prizadevanja. Tudi na ma-lem prostoru se dá veliko pridelati. Treba pa je kaj več storiti za travnike in sploh za pri-delek krme, kakor smo to danes vajeni. Po-glejmo v druge kraje! Tam, kjer se prideluje obilo krme, imamo najbolj cvetoče kmetije in najbolj trdne kraje. Posnemajmo jih tudi pri nas! Pri nas je položaj v toliko različen, da smo navezani na poljedelstvo in moramo po-trebno krmo tudi na njivah pridelovati. To ima pa tudi svoje dobre strani in posledice. S pridelovanjem razne krme na njivah zbolj-šujemo rodovitost njiv, se bolj ogiblujemo tež-

pijo na žolti pesek v areno, tedaj splah-nijo v njih vse slabosti. Na mah so od-ločni, samozavestni «torerji», ki hladno-krvno zro smrti v obraz.

Letos je bil praznik Velike Gospojne, ki ga v Španiji zelo slovesno praznujejo dopoldne v cerkvi, popoldne pa z biko-borbami, posebno nesrečen dan za toreadorje. V Madridu je končal slavni biko-borec Bombita. Ko je zdrazil bika s svo-jim rdečim plaščem, ga je razjarjena žival z rogovi dvakrat vrgla visoko v zrak. Bombito so takoj odpravili v bolnico, toda rogovi so mu prizadeli tako hude poškod-be, da je kmalu izdihnil. Borba se je na-vzlic temu nadaljevala in kmalu je bik težko poškodoval z rogovi še banderiljer-ja Sargentina. V Jaenu je isti dan bik smrtnonevarno poškodoval toreadorja Se-norita, v San Sebastianu pa je bil bik tako razdražen, da so trije toreadorji zapored poskakali preko ograje, kar pomeni naj-večjo blamažo, in jih je občinstvo tudi škandalozno izžvižgalo in opsovalo... Zelo težka nesreča pa se je zgodila v Ni-mesu, kjer se je med bikoborbo udrila tri-buna. Ko je namreč bik pridrvel v areno, in se je zdelo, da se hoče pognati preko

ograje, za katero se je nahajala množica gledalcev, se je slednjih lotil strah in so se začeli skrivati pod tribuno. Medtem je tudi na sedežih nastala gneča in naenkrat se je tribuna sesedla ter ljudi, ki so bili spodaj, neusmiljeno zmečkala. Štiri osebe so bile takoj mrtve, nad dvajset pa jih je dobilo tako težke poškodbe, da bodo jedva okrevali. V splošni paniki je biku uspelo pobegniti iz arene, kjer je pobodel nekaj oseb, nato pa zdirjal. Policija na konjih ga je komaj izsledila in ga ustrelila.

Kakor smo že v početku povedali, so bikoborbe dandanes še vedno najpriljub-ljenejša narodna zabava. Skoro vsako večje mesto ima areno. Posebno zname-nit je amfiteater v Madridu, kjer bikobor-bam navadno prisostvuje tudi španski kralj z vsem dvorom. Igre se prirejajo skoro vsako nedeljo. Tujci, ki jih mika prisostvo-vanje bikoborbam, pa gredo navadno v Seviljo, kjer se nahaja staroslavna korida, zidana iz samega kamenja, in ima v njej prostora 20.000 gledalcev. Prve bikobor-be so bile uvedene pred tisočletji v stari Gr-čiji in kmalu nato v Rimu. Ko sta propadli obe državi, je Španija postala domovina teh prireditel. Sicer so nekateri kralji v

srednjem veku bikoborbe ustavljali in pre-povedovali, toda pomagalo ni nič, ker so se po njihovi smrti takoj zopet uveljavile. Sedaj po vojni pa so pridobile tako pri-vlačnost, kakor je sploh menda še nikoli prej imele niso. Deloma je to zelo žalostno. Naj se vzamejo v obzir kakršnakoli op-ra-vičila, eno je gotovo: da namreč trpinče-nje živali ne more in ne sme biti razved-rilo ljudstvu, ki ima v sebi čut plemenito-sti. V Španiji pa je to ravno narobe. Čim bolj se žival muči, čim bolj pretkano znajo toreadorji razjariti bika in ga polagoma uničevati, tem večja je naslada občinstva in tem slavnejši postajajo bikoborci. Vča-sih po španskih arenah en dan zmrcvari-jo skupno po 300 bikov! In odtod tista škan-dalozna smešnost, ki smo jo zgoraj po-pisali, da špansko ljudstvo proslavlja ne-deljo in svečane praznike s tem, da do-poldne goreče opravlja pobožnosti v cer-kvi, popoldne pa se naslaja pri bikobor-bah. Zato uživa Španija med treznim sve-tom dvomljiv sloves zaradi dveh starih «znamenitosti»: da je namreč najbolj kle-rikalna država na svetu in da je obenem — domovina bikoborbe...

kim posledicam raznih uim in škodljivcev in se lahko pečamo z raznimi vrstami naše živinoreje.

Težišče pri naši kmetiji mora zaradi tega ostati slej ko prej v **pridelovanju obilne krme**. To je glavni pogoj za napredek naše živinoreje in zaboljšanje naših dohodkov.

ODKOD TOLIKO LJULIKE?

Neverjetno, kakšno žito se pri nas še prideluje! Kakor da bi živeli v predpotopnih časih. Nič ne očitam, da se naš kmetovalec rad drži starih navad ali da je konservativen, kakor pravimo, toda ta starokopitnost ne sme prekoračiti mej.

Pred kratkim sem bil na Dolenjskem, tam doli pod Gorjanci. Pot me je peljala mimo nekega mlina, kjer se je na več rjuhah sušila ravnokar oprana pšenica. Radovednost me je gnala bližje. Pogledal sem pšenico in strmé obstal, kajti še nikdar v svojem življenju nisem videl tako plevelne pšenice kakor to pot. Sama ljulika! Vmes pa seveda običajna grašica in kokalj. Pšenica sama je bila pa tako revna in kumerna, da je bilo njeno zrnje slabše od ljulike. Ljulino seme je bilo lepo napeto, pšenično zrnje pa drobno in suho, tako da ga tudi z najboljšimi stroji ni mogoče ločiti od ljulike! In tako pšenico sejejo Podgorci in jo meljejo za kruh! Res neverjetno, če bi se človek na lastne oči ne prepričal o tem. Lahko trdim, da je bilo ljulike do 25 odstotkov v pšenici.

Odkod ta ljulika? Če bi je ne sejali, bi je tudi v pšenici ne bilo! Toda ljudje sejejo, kar jim zraste, ne da bi seme zadostno očistili, kakor v prvotnih časih, ko ni bilo še nobenih strojev in nobenih pripomočkov za čiščenje semen! Danes pa, ko imamo vsa potrebna sredstva na razpolago, je nezaslišano, da sejemo pšenico z ljuliko in da žanjemo čim dalje več ljulike.

In ta pšenica se prideluje v kraju, kjer bi lahko rastle najlepša pšenica! Ali smo tam pod Gorjanci res tako zaostali, da ne vidimo teh svojih napak in da si nočemo pomagati? Da nam je vseeno, ali je v krušni moki toliko ljulike in vseeno, da nam pšenica zaradi tega

tako slabo plenja? Skoraj kaže, da je res tako! Sicer bi se v današnjih časih ne moglo kaj takega dogajati. Povsod se gleda na to, da se seje čisto seme, samo pri nas imamo kraje, kjer smo še tako daleč zadaj, da se bojimo stroškov za čiščenje semen in za menjavo semen. Raje sejemo in žanjemo lju-liko, kakor da bi skrbeli za čisto seme in za boljše seme. Kdaj se vendar spametujemo?!

PAŠA NA TRAVNIKIH.

Iz soparnih in zaduhlih hlevov prihaja živina zopet na blagodejno jesensko pašo po naših travnikih. Kako dobro ji dé ta prosta hoja, ta sveži zrak, svetloba in pa ta slastna in sočna mlada trava. Kako dobro se počuti žival po teh solčnih tratah in livadah! Kdo ne občuti z njo te izpremembe v vsakdanji reji? Prej priklenjena in v gneči naših temnih in nesnažnih hlevov, zdaj pa prosta na svežem zraku in ob dobri, slastni paši.

Le nekaj časa v letu se nudi naši živini prilika, da pride iz hlevske reje ven in da živi kakor narava hoče. Kako ugodno učinkuje ta izprememba na ves počut!

Paša ugaja vsej živini. Prav posebno pa molzni in mladi živini, ki prebije večji del leta v hlevu. Kako naj se mlada žival krepko razvija, če mora vso mladost v hlevu prebiti? Kako naj se razvija v život, kako naj se ustvarjajo lepe telesne oblike, kako naj se ravna kosti, če ne dela drugega kakor da vstaja in plega pri jaslih? Ako se pri vsem tem še pomanjkljivo preživlja, kakor je pri nas navada, potem se ne smemo čuditi, ako naše živali niso tako lepo ustvarjene in tako dobre za užitek kakor so drugod.

Lep život dobi žival ob **zadostnem gibanju in zadostni in tečni klaji**. Vse to ima pa na dobri paši.

Ako so naši voli ugodnejših životnih oblik in sploh bolj razviti kakor so naše krave, potem moramo to pripisovati ugodnemu vplivu zadostnega gibanja in boljši klaji, ki jo dobe voli po naših hlevih. Tudi krave bi lahko drugače izgledale, ako jih ne bi po naših krajih tako zapostavljali in od vsega početka naprej tako slabo redili.

Skrbimo za pašo! Skrbimo, da pridejo naše živali, zlasti mlada in molzna goved, kolikor mogoče na pašo. Če ni drugače mogoče, vsaj sedaj na jesen naj se pase, dokler je mogoče. Tako pomagamo naši živini **k boljšemu počutju**, mladi živini **k boljšemu razvoju**, odrasli živini **pa k boljšemu užitku**. Pomagamo pa tudi našemu gospodarstvu, ker si z jesensko pašo prihranimo mnogo krme za zimo. Pašne prilike so za napredek naše živinoreje silno važne in zato je treba, da jih povsod iščemo in po možnosti izkoriščamo.

Obrtni glasnik

Veliko zborovanje obrtnikov v Ljubljani

Deželna zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je imela na Mali Šmaren, 8. t. m., dopoldne v dvorani Kazine v Ljubljani veliko zborovanje obrtnikov Slovenije, katerega se je udeležilo okrog 500 obrtnikov iz raznih slovenskih krajev. Zastopani so bili tudi Srbi po predsedniku beograjske obrtne zbornice g. Milanu Stojanoviću in Hrvati po 12 obrtnikih iz Zagreba.

Shod je otvoril predsednik Zveze g. **Franchetti**, ki je pozdravil vse zborovalce, pred vsem pa zastopnike državnih oblasti in privatnih korporacij, nato pa v kratkem nagovoru orisal težkoče obrtniškega stanu po vojni, kar je prisililo obrtnike, da so se pričeli stanovsko zavedati in organizirati. Rešitve je iskati le v dobri organizaciji. Da se je organizacijski duh mogel uspešno širiti ter roditi uspehe, je v prvi vrsti zasloga Deželne zveze obrtnih zadrug v Ljubljani. Obrtnike se tikajoča vprašanja naj se ne rešujejo brez obrtnišтва. Da bodo obrtnike v tem pogledu bolj upoštevali, je potreba več zmisa za organizacijo. Karati je tudi, da je od 16.000 obrtnikov naročenih na obrtniško strokovno glasilo «Obrtni Vestnik» le 1400. Enotna organizacija obrtnišтва, ki je edina strokovna in kot taka v stanu, da združi vse obrtnike, je Deželna zveza obrtnih zadrug v Ljubljani za bivšo Kranjsko in Zveza južnoštajerskih obrtnih zadrug v Celju za bivšo Štajersko. Vez med obema zvezama naj tvori «Obrtni Vestnik». — Dalje se je spominjal predsednik veselega dogodka v

Mara Morevna

Ruska narodna povest.

V tistem carstvu, v tisti državi je živel carjevič Ivan. Imel je tri sestre: Carično Maro, carično Olgo in carično Ano. Oče in mati sta jim umrla, a umirajoča zapovedala sinu: «Kdor prvi prosi tvoje sestre za roko, temu jih daj — dolgo jih ne imej pri sebi!»

Carjevič pokoplje roditelje in gre ves žalosten s sestrami na vrt, da se malo izprehodi. Nenadoma se prikažejo na nebu temni oblaki in vzdigne se strašen vihar.

«Ajdimo, sestrice, domov!» reče carjevič Ivan. Komaj pridejo v dvorec, zagrmí grom, strop se razdvoji, in k njim v sobo prileti jasen sokol; udari ob zemljo, spremeni se v lepega junaka in reče:

«Zdravo, carjevič Ivan. Prej sem prihajal kot gost, a zdaj sem prišel kot svat. Prosim te za roko tvoje sestrice, carične Mare.»

«Ako te hoče ona, jaz ji ne branim — naj gre z Bogom!»

Carična Mara privoli, sokol se ožent in jo odnese v svoje carstvo. Teče dan za

dnevom, teče uro za uro — cela leta, kot da jih ni bilo nikoli. Carjevič Ivan gre s sestrama na zeleni vrt, da se malo izprehodi. Zopet se vzdignejo temni oblaki z viharjem in gromom.

«Ajdimo, sestrici, domov!» reče carjevič.

Ko stopijo v dvorec, udari grom, krov se zruši, strop se razdvoji in noter prileti orel. Udari ob zemljo in izpremeni se v belega junaka.

«Zdravo, carjevič Ivan! Prej sem prihajal kot gost, a zdaj sem prišel kot svat.» In prosi za roko carične Olge.

Odgovarja carjevič Ivan:

«Ako te mara carična Olga, naj gre s teboj, jaz se njeni volji ne protivim.»

Carična Olga privoli in se omoži z orlom; orel jo zgrabi in odnese v svoje carstvo.

Mine zopet leto dni, in carjevič Ivan reče svoji najmlajši sestri:

«Aj, da se v zelenem vrtu malo izprehodi.»

Hodita po vrtu, a zopet se vzdignejo temni oblaki z viharjem in gromom.

«Vrniva se domov, sestrice!»

Vrneta se domov in še ne sedeta — ko zagrmí, strop se razdeli na dvoje, in prileti — vran. Udari ob zemljo in izpremeni se v lepega junaka; prejšnja sta bila lepa, a ta je še lepši.

«No, carjevič Ivan, prej sem prihajal k tebi kot gost, a zdaj sem prišel kot svat. Daj mi carično Ano!»

«Sestrini volji se ne protivim; ako te ljubi, naj te vzame!»

Carična Ana vzame vrana, in ta jo odnese v svoje carstvo.

Carjevič Ivan ostane sam. Celo leto živi že brez sester, in postane mu dolgočas.

«Pojdem,» reče, «da poiščem sestrice.»

Odpravi se na pot, gre, gre in vidi — kako leži na polju pobita silna vojska. Carjevič Ivan vpraša:

«Če je kdo tukaj živ, naj se oglasi! Kdo je pobil to veliko vojsko?»

Oglasi se živ človek:

«Vso to veliko vojsko je pobila Mara Morevna, prekrasna carična.»

Carjevič Ivan gre naprej in naleti na bele šotore; naproti mu pride Mara Morevna, prekrasna carična.

hiši našega vladarja kralja Aleksandra I. in pozval zborovalce, da zakličejo: «Živel kralj Aleksander, živila kraljica Marija in živel prestolonaslednik!» Po njegovem predlogu se je poslala kabinetni pisarni Nj. Vel. kralja brzojavka s čestitkami. Obenem se je poslala ministru za trgovino in industrijo g. Kojiću brzojavka s prošnjo, da se upoštevajo resolucije obrtniškega shoda.

Za g. Franchettijem je povzel besedo predsednik beograjske obrtne zbornice g. Milan Stojanović, ki je pozdravil slovenske obrtnike ter poudarjal med drugim potrebo krepke organizacije. Zborovanje so potem pozdravili občinski svetnik g. Pirc, poslanec g. Stanovnik in v imenu Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani gosp. dr. Pretnar.

Sledila je I. točka dnevnega reda: referat g. Jakoba Zdravca iz Središča o preosnovi zakona o zavarovanju delavcev in obstoječe centralizacije. Na njegov predlog je bila sprejeta resolucija o reformi zakona o zavarovanju delavcev. V njej se zahteva splošno zavarovanje za vse stanove ter ustanovitve socialnih zavarovalnih zavodov, ki naj prevzamejo vse bolniško, nezgodno, starostno in posmrtno zavarovanje. Pokrajinske socialne zavarovalnice naj dobe popolno, a enostavno in ceneno samoupravo, okrožne socialne zavarovalnice pa avtonomijo s sklenjenimi samoupravnimi pravicami. Osrednja socialna zavarovalnica kot vrhovna upravna zavarovalna oblast v državi naj bi izvajala le nadzorstvo, dajala enotna navodila za izvajanje zakonskih določil ter delovala iniciativno v socialno-zavarovalnih vprašanjih. Država naj bo le nadzorstveni organ.

Resolucija zahteva nadalje, da se socialno-zavarovalni prispevki znižajo na utemeljeni minimum. Zavarovancu naj se zajamči obstoj, a izključi vsaka zloraba socialne zavarovalnice. Obrtnikom naj se omogoči dobivanje cenene kredita iz razpoložljivih denarjev socialnih zavarovalnih zavodov. Glede okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani sta bili še posebej sprejeti naslednji dve točki:

I. Z vsa odločnostjo zahtevamo, da se pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani uvede brezhibno poslovanje v predpisovanju prispevkov, da se predpisujejo individualno, da se pritožbe in dopisi sploh rešujejo,

da se organizira zdravniška služba v nučnih slučajih, da se nemudoma preuredi uvrstitev vajencev v mezdne razrede in da se splošno zniža denar in ekvivalent za naturalne dajatve.

Glede na ponovne pritožbe proti poslovanju Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani izražamo svojo nezadovoljnost in prosimo, da vodstvo ozdravi razmere v tem zavodu.

Druga točka je bil referat o izenačenju davkov. Referiral je g. Ivan Rebek iz Celja in je predlagal resolucijo, ki je bila sprejeta in ki zahteva:

1.) da se v finančnem zakonu za leto 1923./1924. ukine pobiranje 30odstotnega poviška na hišne davke, posebno pridobnino in dohodnino, ki ne preneso po svoji dosedanji izmeri nobenega poviška;

2.) da se davčni minimum z dohodnino poviša na 10.000 Din in lestvica za dohodnino omili, da bo dohodnina ustrezala plačilni zmožnosti davkoplačevalca, dalje da se dohodnina ne bo vštevala v podstavo za odmero invalidskega davka;

3.) da se davek na poslovni promet z uveljavljanjem enotnega zakona o neposrednih davkih ukine, do tedaj pa omili, da se v število pomožnega osebja, ki je pri obrtnikih merodajno za davčno dolžnost, ne bodo vštevali vajenci, da se prizna pravica pritožbe tudi onim, ki ne vložijo prijave, in da ga bodo odmerjali plenumi komisij, ne pa podkomisije;

4.) da se iznova uvede vročevanje plačilnih nalogov, ker le na ta način je mogoča orijentacija in kontrola o davčnih predpisih, zaostankih in plačilih;

5.) da se uvede avtonomne finance s predkazom državnih (realnih) davkov, da avtonomni zastopi za kritje svojih vedno rastočih potrebščin ne bodo navezani edino na doklade, ki pogosto dosežajo večkratni mnogokratnik državnega davka in radi tega docela izčrpavajo obdavčeni donos;

6.) da se v predlogu zakona, s katerim se hoče uveljaviti nove in izdatno povišati že obstoječe takse, izločijo vse trdote, posebno pa tarifna postavka 62., ki neupravičeno nalaga gostilniški obrti ogromno breme stalne polletne takse;

7.) da se trdote dosedanje davčne zakonodaje omilijo že s finančnim zakonom za leto 1923./

1924., ne glede na nameravano davčno reformo, da se na ta način prepreči preobčutna davčna obremenitev vsaj za leti 1923. in 1924., ako ne bi bilo mogoče uveljaviti davčne reforme že izza dne 1. januarja 1924.;

8.) da se čimprej uveljavi enoten zakon o neposrednih davkih in s tem omogoči enakomerna davčna obremenitev vseh slojev. Zahtevamo pa, da se ta zakon ne uveljavi, dokler ne bo dana pridobitnim slojem prilika, da se še izjavijo o novem načrtu, ki ga je po časopisnih vesteh na novo izdelal finančni minister in ga predložil ministrskemu svetu v odobritev.

Zaradi pomanjkanja časa predlaga pri tretji točki dnevnega reda «Prisilno zavarovanje obrtnikov in njihovih rodbinskih članov zoper bolezni in starost» referent g. Franc Ravnikar, da se ta referat ne prečita, temveč da se sprejme le resolucija, ter da se obširni referat ponatisne v «Obrtnem Vestniku». Po daljši debati, katere so se udeležili mnogi obrtniki, se sprejme po predlogu g. Zdravca nastopna resolucija:

«Po referentu predložena resolucija se v bistvu odobrava. Referat se da v tisk in se razpošlje vsem zadrugam, organizacijam in društvom v proučevanje. Medtem naj se po strokovnjakih izdelata zakonski načrt, ki se naj predloži sestanku načelnikov, o katerega sklepah naj razpravlja za ta namen posebno sklican shod obrtnikov.»

Nato je podal predsednik besedo narodnemu poslancu prof. Reisnerju. Poslanec Reisner pozdravi obrtnike s pripomnjo, da se ni hotel mešati v debato pri posameznih referatih, ker bi se mogoče lahko mislilo, da hoče vplesti politiko. Govornik poziva obrtništvu, ki je v državi eden od najbolj vpoštovanja vrednih stanov, da sleče svojo skromnost in odločno zahteva, kar mu gre. Dotaknil se je dalje vprašanja obrtnega šolstva in zahteval, da se prosvetni sistem v naši državi izpremeni. Imamo preveč gimnazij, realk, a premalo strokovnih šol. Zahtevati se mora, da se obrtne nadaljevalne šole poddržavijo, a ne samo, da dovoli država dovolj sredstev za vzdrževanje teh šol. H koncu želi najlepši uspeh današnjemu zborovanju ter obljublja najenergičnejšo podporo obrtniških teženj. Govor posl. Reisnerja je bil večkrat prekinjen z glasnim pritrdjevanjem ter je žel na koncu viharo odobravanje.

«Zdravo, carjevič, kam greš — ali prostovoljno ali primoran?»

Carjevič Ivan ji odgovori:

«Dober junak ne gre nikdar po svetu primoran.»

«No, ker se ti ne mudi, bodi moj gost v šotoru!»

Carjeviču Ivanu je bilo to drago, in je prenočil dve noči v šotoru. Mari Morevni je bil všeč, zato se je z njim omožila in ga povedla s seboj v svoje carstvo.

Nekaj časa sta preživela skupaj, a potem se carična spomni, da se je treba na vojsko pripraviti. Zapusti carjeviču Ivanu vse gospodarstvo in mu veli:

«Stopi, kamor ti drago, na vse glej samo, v to sobo nikar ne hodi!»

On pa ni mogel strpeti; komaj je odšla Mara Morevna, takoj hiti k tisti sobi, jo odpre, pogleda — tam visi Košček nesmrtni, prikovan z dvanajestimi verigami.

Košček poprosi carjeviča Ivana:

«Usmili se me in daj mi piti! Deset let že trpim tukaj, a še nisem niti jedel, niti pil, da se mi je grlo že čisto posušilo.»

Carjevič mu poda celo vedro vode, on popije vso in poprosi:

«S tem vedrom nisem ugasil žeje, daj še!»

Carjevič mu da drugo vedro; Košček popije in poprosi tretje. Ko pa to popije, se mu vrne prejšnja moč, udari z verigami in jih naenkrat raztrga vseh dvanajest.

«Hvala, Ivan carjevič,» reče Košček, «zdaj ne boš videl nikoli več Mare Morevne,» in zleti kot strašen vihar skozi okno, na cesti dohiti Maro Morevno, prekrasno kraljično, jo zgrabi in odnese k sebi.

A carjevič Ivan bridko zajoka, se obleče in napoti v svet.

«Bilo, kar bilo; grem, da poiščem Maro Morevno.»

Gre en dan, gre dva dni, ob zori tretjega dne pa zagleda čuden dvorec: pri dvorcu stoji hrast, na hrastu sedi jasen sokol. Zleti sokol s hrasta, udari ob zemljo, spremeni se v krasnega junaka in zakliče:

«Ej, dragi moj svak, Bog te sprimi!»

Prihiti njegova sestra, carična Mara, in pozdravi veselo carjeviča Ivana. Vpraša ga za junaško zdravje in mu pove, ka-

ko živi in kaj dela. Carjevič je bil pri njih v gostih tri dni, potem pa reče:

«Ne morem več biti vaš gost; grem, da poiščem svojo ženo, Maro Morevno, prekrasno carično.»

«Teško jo boš našel,» odgovori sokol. «Pusti tukaj za vsak slučaj svojo srebrno žlico, da se spomnimo nate.»

Carjevič Ivan pusti sokolu svojo srebrno žlico in gre na pot. Hodi en dan, hodi dva dni, ob zori tretjega pa zagleda dvorec, še lepši od prvega; zraven dvorca stoji hrast, a na hrastu sedi orel. Zleti orel z drevesa, udari ob zemljo in se spremeni v lepega junaka. Zakliče:

«Vstani, carična Olga; dragi naš bratec gre.»

Carična Olga mu takoj prihiti naproti in ga začne objemati in poljubljati; vpraša ga za junaško zdravje in mu pove, kako živi in kaj dela. Carjevič Ivan je bil pri njih tri dni v gostih, potem pa reče:

«Ne morem dalje ostati pri vas; grem, da poiščem svojo ženo, Maro Morevno, prekrasno carično.»

O uvedbi obligatorne mojstrske preizkušnje je poročal g. Matej Oblak iz Ljubljane ter je stavil resolucijo, v kateri zahteva, da smejo imeti vajence samo oni obrtniki, ki so z uspehom položili mojstrski izpit.

Po izrpanem dnevnem redu se je predsednik g. Franchetti zahvalil za obisk in zaključil krasno uspelo zborovanje.

Gospodarstvo

ZAKLJUČEK III. LJUBLJANSKEGA VELESEJMA.

Dne 10. t. m. ob pol 7. uri se je zaključil III. Ljubljanski veliki sejem, ki je letos kljub hudi denarni krizi uspel nepričakovano povoljno. Z uspehom sejma so zadovoljni tako velesejska uprava kakor še posebno razstavljalci, ki so pri teh neugodnih razmerah napravili razmeroma dobre kupčije.

Vseh posetnikov razstavnega prostora tekom 10 dni sejma je bilo okoli 140.000, med temi lepo število kupcev, ki so v raznih strokah sklenili kupčij za 341.100.000 Din. Posetniki so bili iz vseh pokrajin naše države, potem iz Avstrije, Nemčije, Češkoslovaške, Švice, Francije, Belgije, Anglije, Italije, Rumunije, Bolgarske, Grčije, Albanije in drugod. Inozemski posetniki so bili po veliki večini sami trgovci in drugi nakupovalci. Sejem je posetilo tudi mnogo odličnih osebnosti, ki so se o organizaciji in celokupni ureditvi sejma izražale nadvse povoljno ter hvalile spretnosti prirediteljev sejma.

Sejem se bo vršil tudi drugo leto in sejska uprava obljublja, da bo drugo leto še v večji meri skrbela za to, da bodo na sejmšču zastopane prav vse stroke. Zlasti se bosta pritegnili obrt in poljedelstvo v večji meri nego doslej.

Zanimivo je, da so z letošnjo prireditvijo zelo zadovoljne nove industrije, ki so se osnovala letos in lani. To je znamenje, da je te nove industrije rodila resnična potreba. Za te nove industrije kakor tudi za starejše, ki so manj znane med širšim občinstvom, ima Ljubljanski veliki sejem tudi ta pomen, da jih seznanjajo s širšimi krogi konzumentov in da se potom sejma uvedejo, četudi mogoče na sejmšču niso napravile velikih kupčij. Prihodnji sejem, ki bo, po vseh znakih sodeč, še skrbnejše prirejen, se vrši drugo leto ob istem času kakor letos.

Orel odgovori:

«Teško jo boš našel. Pusti pri nas srebrne vilice; kadar jih pogledamo, se spomnimo nate.»

Pusti pri njih srebrne vilice in gre na pot. Hodi en dan, hodi dva dni, ob zori tretjega pa zagleda dvorec, lepši od prvih dveh; zraven dvorca stoji hrast, a na njem sedi vran. Zleti vran s hrasta, udari ob zemljo, spremeni se v lepega junaka in zakliče:

«Carična Ana, hitro sem, naš bratec gre.»

Prihiti ven carična Ana, ga veselo sprejme, poljubi in objame ter vpraša za junaško zdravje; pove mu tudi, kako sama živi in kaj dela. Carjevič Ivan ostane pri njih tri dni v gostih, a potem se poslovili:

«Ostanite z bogom!» moram poiskati svojo ženo, Maro Morevno, prekrasno carično.»

Odgovori vran:

KMETIJSKI POUK PO DEŽELI.

Oddelek za kmetijstvo priredi nastopna predavanja:

v nedeljo 16. t. m.: 1.) Selo-Šumberg, o kmetijstvu. 2.) Zagradec, o kmetijstvu. 3.) Stražišče, o gnojenju. 4.) Radovica, o vinarstvu. 5.) Lemerje v Prekmurju, o živinoreji.

V nedeljo 23. t. m.: 1.) Kal, o sadjarstvu. 2.) Št. Peter, okr. Novo mesto, o vinarstvu. 3.) Selo pri Bledu, o kmetijstvu. 4.) Zavadnje nad Šoštanjem, o kmetijstvu. 5.) Bogojna v Prekmurju, o vinarstvu. 6.) Gorica v Prekmurju, dopoldne o živinoreji. 7.) Puconci v Prekmurju, popoldne, o živinoreji. 8.) Lokvica (Bela Krajina), o vinarstvu.

V nedeljo 30. t. m.: 1.) Vrbanje pri Radovljici, o kmetijstvu. 2.) Žiri pri Logatcu, o kmetijstvu. 3.) Talčji vrh v Beli Krajini, o kmetijstvu. 4.) Kotlje, o kmetijstvu. 5.) Sv. Kunigunda, okr. Konjice, o kmetijstvu. 6.) Brezovci v Prekmurju, o živinoreji.

TRŽNI PREGLED.

ZITO: V Vojvodini se je tržila te dni: pšenica po 340 do 350 Din, ječmen, jari, po 280 do 300 Din, oves po 250 Din, turščica po 245 do 265 Din, moka «O» po 550 do 570 Din, otrobi po 14 Din.

FIŽOL se je tržil: beli po 470 Din, pisani po 440 Din.

= Vrednost našega denarja. Na zagrebški borzi dne 11. t. m. se je dobilo: 1 dolar za 92 do 92½ Din, 100 avstrijskih kron za okrog 13 par, 100 madžarskih kron za okrog 45 par, 100 italijanskih lir za okrog 410 Din, 100 češkoslovaških kron za okrog 275 Din, 10.000 nemških mark za 2 do 5 par.

= Južna železnica v državni upravi. S 1. t. m. je prevzela naša država vse proge južne železnice, ki se nahajajo na našem ozemlju, v svojo upravo. Doslej je bil promet na teh železnica najurejenejši v vsej državi in upajamo, da odslej ne bo slabši.

= Proti uvozu sladkorja za vino. Poljedelsko ministrstvo je odbilo vse prošnje posameznih korporacij, ki so zahtevale uvoz sladkorja brez carine za popravek vina, češ, da se pri tej naši vinski krizi ne sme podpirati ponarejanje vin.

«Teško jo boš našel. Pusti pri nas srebrno tobačnico; kadar jo pogledava, se te bova spominjala.»

Carjevič mu da srebrno tobačnico, se poslovi in gre na pot.

Gre en dan, gre dva dni, a tretjega dne pride do Mare Morovne. Ko zagleda svojega dragega, se mu vrže okoli vratu, od veselja zajoka in spregovori:

«Joj, carjevič Ivan! Zakaj me nisi poslušal! Zakaj si pogledal v sobo in izpustil Koščeja nesmrtnega?»

«Odpusti, Mara Morevna, ne spominjaj me tega, kar je minilo. Pojdi rajši z menoj, dokler naju ne vidi Koščeja, mogoče naju ne vjame.»

Pripravi vse potrebno za pot in zbežita, ko je bil Koščeja na lovu. Zvečer se vrne domov, a dobri konj pod njim se spodtakne.

«Kaj ti je, kljuse ubogo, zakaj se spodtikaš? Mar slutiš nezgodo?»

(Dalje prihodnjič.)

= Hmelj. Iz Novega Sada poročajo, da je letos hmeljski pridelek v Bački izredno obilen in da so se dosegle visoke cene. V Žatcu na Češkoslovaškem so cene trajno nad 600 kron v naši veljavi za 1 kg, dočim se pri nas v Savinjski dolini na nikak način ne dosežejo približno odgovarjajoče cene. V torek se je kupoval hmelj v Savinjski dolini po 420 kron. Če hočemo, da se bodo prihodnja leta dosegle podobne cene kakor na inozemskih tržiščih, je prvi pogoj, da se vsi hmeljarji organiziramo v lastni organizaciji v Hmeljarskem društvu v Žalcu, ki dela za naše interese, toda rad nezavednosti večine hmeljarjev nima niti dovolj denarnih sredstev za uspešnejše delovanje.

Novosti

* Sestanek gorenjskih krajevnih organizacij JDS. V nedelo dne 16. t. m. se vrši na Bledu v Zdraviliškem domu ob 10. uri zjutraj okrožni sestanek krajevnih organizacij Jugoslovanske demokratske stranke. Za vse krajevne organizacije na Gorenjskem je sestanek obvezen, ostale krajevne organizacije so vlijudno vabljene.

* Rojstvo prestolonaslednika. Minuli četrtek zjutraj se je po vsej državi bliskovito raznesla vesela vest, da je kraljica ponoči malo pred tretjo uro rodila zdravega sinčka. Hipno se je v prebivalstvu podvojila ljubezen do kraljevske obitelji, ki je z novim prestolonaslednikom dobila najčvrstejšo vez do moči in trdnosti naše države. V Beogradu in ostalih mestih, kjer se nahaja artiljerija, je bil odan 101 strel iz topa. Ljudstvo pa je s prirejanjem manifestacij in izvesenjem zastav izražalo veliko radost nad veseljem dogodka. Petek je bil državni praznik in so se po vseh cerkvah opravile svečane službe božje. Na dvor je dospelo nebroj brzojav in čestitk. Za botra našega prestolonaslednika je vabljen angleški vojvoda York, ki je svatbeni kum kralju Aleksandru. Kako bodo krstili prvorojenca, doslej še ni točno znano. Pravijo, da bo Stevo ali Peter. Dnevna poročila o zdravstvenem stanju kraljice Marije in prestolonaslednika so najpovoljnnejša.

* Kralj v vinski poizkuševalnici vinarkega in sadjarskega odseka. Povodom poseta mariborske industrijsko-obrtne vzorčne izložbe, dne 28. avgusta, je kralj Aleksander s svojim spremstvom počastil tudi vinsko poizkuševalnico vinarkega in sadjarskega odseka. Serviralo se je troje vrst vina, in sicer: rumeni šipon iz Kajžara iz l. 1917., pridelek Franca Kočevarja v Središču ob Dravi, dalje muškati zelenič (Sauvignon blanc) 1913ček iz Zelenih dveri, pridelek Frca Zemljica v Ljutomeru, ter končno dišeči traminec iz Hercegovščaka, 1913ček, pridelek Klotarja Bouviera v Gornji Radgoni. Kralj se je prav laskavo izrazil o kvaliteti teh vin in se nadalje zelo živahno zanimal za izgled letošnje vinske letine.

* Smrt vzornega duhovnika. V Brežicah je v ponedeljek umrl tamošnji kanonik, dekan in mestni župnik g. Josip Mešiček. Bil je vzoren duhovnik, ki se ni nikoli mešal v dnevno politiko, temveč je povsod stremel le za izboljšanjem splošnega blaga svojih soščanov, zato si je kot odbornik mestnega občinskega zastopa v Brežicah pridobil lepe zaslugе. Kot zelo šaljiv, dobrodušen in muzikalni mož je bil v vsaki družbi najpriljubljenejši družabnik, med Brežičani pa je splošno užival največje simpatije. Bodi vzornemu duhu

hovniku, kakršnih je žal pri nas tako malo, ohranjen blag spomin!

* **Kraljev ukaz o pomiloščenju.** Povodom rojstva prestolonaslednika je kralj Aleksander podpisal obsežen ukaz o pomiloščenju. Podrobnosti je čitati v «Uradnem listu».

* **Kmečki praznik na Bledu,** ki ga je priredila SKS., je bil še dosti dobro obiskan. Govorili so gg. Pucelj, Ažman, poslanec zemljoradniške stranke Dimitrijevič, odposlanec hrvatske kmetijske stranke Mežnarič in drugi. Dopoldne je bilo tudi premovanje goveje živine in popoldne po shodu konjska dirka, pri kateri je dobil prvo nagrado gospod Anton Feran iz Bistrice za svojo šestletno kobilo «Danico». Pri jahaški galopni dirki je dobil prvo darilo g. Primožič s Pristave s svojim šestletnim «Draganom».

* **Bogat ribji lov.** Šibeniški mornarji so nedavno ulovili tri ogromne tune. Eden je dolg dva in pol metra ter tehta 136 kg, drugi 127 kg, tretji pa 118 kg.

* **Žrtev plemenskega sovraštva.** Na dan rojstva prestolonaslednika je tudi v Zagrebu množica narodnozavednega meščanstva in mladine priredila slavnostno manifestacijo. Nekateri plemensko zagrizeni mladiči pa so skušali izzivati spopade in je policijski uradnik Galović moral enega aretirati. Medtem pa je tovariš aretiranega potegnil revolver ter Galovića na mestu ustrelil. Mladim zločincem je v mraku in zmešnjavi uspelo pobegniti, toda morilec je drugi dan odkril svoj sled s tem, da je izginil iz Zagreba. Piše se Stepan Režek.

* **Volkovi v Bosni.** V Sarajevo so zadnje dni pripeljali iz okrožja Jajce v zdravniško oskrbo več oseb, ki so jih obgrizli volkovi. V vasi Česine je nedavno tolpa volkov pri belem dnevu napadla vaščane, ki so bili na polju.

* **V vlaku je umrl.** Učitelj Novica Gjorgjevič iz Prilepa se je dva meseca zdravil v državnem zdravilišču v Topolšnici pri Šoštanju za jetiko. Ko se je v nedeljo hotel vrniti v Srbijo, ga je v savinjskem vlaku dohitela smrt. Pokopali so ga na celjskem pokopališču.

* **Strela ga je ubila pri kartah.** V selu Odžaci v Vojvodini je strela udarila v hišo oskrbnika Lovrenca Maja, ki je ravno kvarital s tremi tovariši. Maj je ostal na mestu mrtev, dočim so bili njegovi tovariši težko ranjeni in ožgani. Prepeljali so jih v novosadsko bolnico.

* **Onemela je** v Zagrebu šivilja Ljubica Šarman, to pa na prav čuden način. Ko se je podala nekaj kupovat, ji je na ulici nenadno postalo tako slabo, da se je zgrudila na tla. Ko se je zavedla, ni mogla več govoriti, temveč je morala napisati naslov svojih staršev, da so jih obvestili o nesreči. Deklico so oddali v bolnico, kjer zdravniki še vedno niso dognali, zakaj je na mah izgubila dar govora.

* **Nehvaležen samomorilec.** V Brezju pri Mariboru je učitelj Zemljič v nedeljo popoldne našel na nekem vrtu na češnji obešenega človeka. Pohitel je tjakaj, odrezal vrv in ga skušal spraviti nazaj k življenju. In res se je neznani samomorilec počasi začel zbujati iz nezavesti, končno je odprl oči in dejal svojemu rešitelju: «Vi ste sicer dober človek, toda meni ste storili krivico, da ste me rešili. Pred očmi se mi je bliskalo in čez dve minuti bi bil že srečen.» Ta čudni mož je bivši železničar Josip Herman s Pobrežja pri Mariboru. Star je 60 let, a si je najbrž radi bede hotel prikrajšati življenje.

* **Gospodična v plavalni obleki.** V Sarajevu je zadnje čase v ponočnih lokalih vzbujala pozornost mlada gospodična, ki noben večer ni hotela sleči plašča. Pri gospodih je imela uspeh, ki se izpočetka ni dal razlagati. Končno se je dognalo, da mlada dama nima na sebi nič druge oprave kakor plavalno obleko in pa plašč povrhu. Neki gospod, kateremu je gospodična razložila, da ji je bila ukradena vsa obleka in perilo, jo je peljal celo k neki svoji znanki, ki ji je dala potrebno opravo. Končno je nepoznana mlada dama lepega dne sklenila, da odpotuje iz Sarajeva in se je podala na policijo po potni list. Tu se je predstavila kot visokošolka, kar je vzbudilo dvom. Pa policija je po temeljitejšem proučevanju dognala, da je mlada gospodična Ela Dolinšek iz Trbovelj in da jo zasleduje policija v Vinkovcih zaradi raznih prestopkov. Dekle ima zelo bujno preteklost in je imela opravlja s policijami vseh večjih mest v naši državi. Zaradi nekaterih sleparij se bo z njo natančneje pomenila sodnija.

* **Žalosten konec borbe z bikom.** V vasi Mol v Vojvodini je Matija Ivan, sin bogatega posestnika, hotel prirediti nekako bikoborbo po španskem vzorcu. Povabil je k tej predstavi vse svoje tovariše in sosede. Ko so se zbrali na dvorišču, je Matija pripeljal iz hleva močnega bika in ga začel izzivati z rdečim robcem ter dregati s senenimi vilami. Razdraženi bik se je hitro zagnal v mladeniča in ga nasadil na rogove. Nespametno korajžni fant je takoj izdihnil, gledalci pa so se razbežali v strašni paniki.

* **Umor.** V sredo 5. t. m. je pil ogljar Janez Dolenc iz Dolnje Žetine pri Javorju pri nekem manjšem kmetu žganje. V hiši se je nahajal tudi Janez Baloh iz Podbrda na Primorskem, ki je delamržen možak in velja za nekoliko slaboumnega. Najbrž pa slaboumnost samo simulira, da mu ni treba delati. Janez Dolenc, kateremu je šlo žganje nekoliko v glavo, je začel Balohu očitati njegovo delamržnost, nakar je Baloh Dolenca pozval ven, češ, da mu bo zunaj že pokazal. Dolenc je šel res ven, a v veži ga je začel Baloh obdelovati z nožem ter mu zadal med večimi tudi dve smrtni rani. Dolenc se je zgrudil na tla in takoj izdihnil. Morilec Baloh je po storjenem zločinu pobegnil in jo popihal preko meje, kar mu pa ne bo nič koristilo.

Iz raznih krajev

* **V Črnučah pri Ljubljani** je v ponedeljek popoldne izbruhnil požar v hiši posestnice Ivane Čizman. Vnele so se saje, ker je posestnica pekla kruh. Hiša je bila naenkrat v plamenih. Hčerka, ki je bolna ležala na podstrešju, si je s skokom skozi okno rešila življenje in se je k sreči le lahko poškodovala. Domačinom in požarnim brambam iz sosednjih krajev se je posrečilo rešiti nekaj premičnin ter ogenj lokalizirati. Hiša in gospodarsko poslopje sta pogoreli do tal. Škoda je tem bolj občutna, ker je krita le z nizko zavarovalnino.

* **V Št. Vidu nad Ljubljano** je minuli petek ponoči izbruhnil požar v gospodarskem poslopju gospe Franje Cirmanove. Lepo gospodarsko poslopje je z žitom in krmo vred pogorelo do tal. Škoda znaša nad pol milijona kron.

* **V Gorjah pri Bledu** je bil v nedeljo slovesno odkrit spomenik 103 vojakom gorjanske občine, ki so padli v svetovni vojni. Spomenik je stal 80.000 kron in ga je izdelal radovljiški kamnosek.

* **V Velikem Slatniku** v novomeškem okraju je pogorela Erlahova hiša pri cerkvi. Požar je uničil tudi veliko množino poljskih pridelkov. Škoda se ceni na 300.000 kron in je le deloma krita z zavarovalnino.

* **V Radečah pri Zidanem mostu** se je smrtno ponesrečila gospa Ana dr. Tavčarjeva, soproga mariborskega zdravnika dr. Josipa Tavčarja. Našla je na doslej še nepojasnjen način smrt v valovih Save.

* **V Št. Jurju ob južni železnici** je prejšnji petek po polnoči brzovlak, hiteč proti Mariboru, v polnem diru zavozil v tovorni vlak. K sreči ni bilo nikakih človeških žrtev, pač pa je škoda na pokvarjeni lokomotivi in petih praznih tovornih vagonih, ki so se razbili, znatna.

* **V Oplotnici na Štajerskem** si je te dni posebna delegacija iz Vukovara hotela ogledati Zangerjev kamenolom. Ko se je spravila v vagon ozkotirne železnice, je ta začel s silno hitrostjo drveti v odprtino kamenoloma. Lastnik Zanger je pravočasno skočil iz vagona, ostali pa so se na prvem ovinku preukucnili in dobili precej težke poškodbe.

Zdravstvo O OČEH.

Največji zaklad človeka so oči. Zato je potrebno, da na zdravje oči posebno pazimo. Zanikrnost in nepredvidnost v tem pogledu sta pogosto vzrok, da človek izgubi vid.

Najškodljivejša je očem neprava svetloba. V tem je tudi vzrok mnogih očesnih bolezni. Vpliv premočne svetlobe škoduje očesu. Radi tega nikdar ne glejmo z nezasenčenimi očmi v solnčno svetlobo, v svetlo luč ali kak drug zelo bleščeč predmet, kakor n. pr. sneg v solncu. Kolikokrat se je že zgodilo, da so oslepel ljudje, ker so z nezasenčenimi očmi prehitro pogledali v solnce. Prevelika svetloba jim je oropala vid. Če se oko polagoma pripravi, da gleda močno svetlobo, prenese tudi to brez škode. Oko je treba le pripraviti in ker se pri ostru svetlobi zelo utruja, se mora večkrat zapirati, da si odpočije.

Očesu pa ravno tako škoduje premala svetloba. Gotovo ne prija očesu trajna enakomerna svetloba, kakor tudi ne prehitra izprememba svetlobe. Če hitro in dolgo čitamo, posebno majhen tisk, se oko mnogo bolj utruja nego pri pisanju. Pri pisanju namreč oko večkrat pogleda v daljavo in se pri tem spočije. Vidu tudi škoduje predolgo opazovanje z daljnogledi in povečalnimi stekli, posebno, če se to godi pri premočni ali pa preslabi razsvetljavi. Pri takem opazovanju si moramo oko večkrat spočiti.

Očem škoduje čitanje in šivanje pri slabi luči, utripajoči ali mali sveči. Ne smemo gledati zelo majhnih, nedolčenih ali preostro risanih predmetov. Očesu tudi škodujejo dolgotrajna ročna dela v temnih barvah. Če se dela pri luči, naj bo svetiljka vedno tako visoko, da se nahaja plamen nad očmi, da ne pogleda oko ravno v luč, če dvignemo pogled od dela. Utripanje luči je očesu zelo škodljivo, ker se pri tem vedno izmenjava močnejša in slabša svetloba.

Zjutraj in dopoldne se oko mnogo manj utruja kakor popoldne in zvečer. Zelo slabo je, če človek spi v temni sobi z obrazom obrnjen proti oknu. Ko se

človek zbudi, padejo dnevni svetlobni žarki prehitro v oči. Očem škoduje tudi slab zrak, močan veter, prah in dim. Kdor ima občutljive oči, mora posebno paziti, da se ravna po vseh pravilih, ki jih zahteva negovanje oči.

Zanimivosti

FERFOLJA IN BUCEK.

(Šaljiva zgodba.)

Gospod Ferfolja in gospod Bucek sta v Ljubljani najboljše sodobna potomca prvih starišev. Prvi tehta menda poldrugo stotino kilogramov, drugi pa nič dosti manj. Njuna debelost jima dela veliko neprimlik, saj po izdatnejšem kosilu ne moreta niti skozi lastna hišna vrata. Ko pa je začela nastopati letošnja vročina, ki dobro odstranjuje preobilo mast z debeluharjev, sta se tudi sotrpina Bucek in Ferfolja po telefonu dogovorila, da začneta prirejati skupne izlete v gorato ljubljansko okolico, češ, letos ali pa nikoli več!

Bilo je lepo nedeljsko jutro v juliju, ko sta Bucek in Ferfolja kakor dve tovorni lokomotivi počasi sopihala proti Rožniku. Po ravnini je še šlo. Ko pa se je začela cesta viti navzgor, sta začela pešati pri vsakem koraku. Tri ure sta hodila navkreber. Prišla sta pa le na vrh in počivala dve uri. Popoldne sta se zelo, zelo olajšana začela vračati navzdol. Šent, pa tudi to ni šlo zlahka. Bilo je treba oprezno stopicati. Kratkoterminalo, Bucek in Ferfolja sta tudi navzdol rabila tri ure in sta proti mraku utrujena pri sopihala v gostilno pod klancem. In lačna! Joj, za dvajset tigrov! Snedla sta vse, kar je bilo v zalogi: dve gnjati, tri hlebe, klobase in jajca... Za zalitek pa sta potočila sedem litrčkov.

Drugo nedeljo sta pohitela na Golovec. Kaj bi popisovali njune jade, ki so bili nepopisno hudi. Ko sta se pozno zvečer vrnila v gostilno ob cesti, jima ni bilo mogoče dostreči. Praznino v želodcu sta tako temeljito napolnila, da so ju morali na lojtrskem vozu prepeljati v Ljubljano.

Toda trdna volja bregove premika. Tretjo nedeljo sta jo Bucek in Ferfolja mahnila na Šmarno gor. Nista vzela vodnika seboj in sta pozno, zelo pozno prijadikovala s hriba v gostilno v vasi. Šlo je za življenje in smrt, tako sta basala porcijone, ki jih jima je sproti z visom vred prinašala brhka natarica Micka. Pojedina je bila končana po polnoči. Ampak Bucek in Ferfolja sta se tako obložila z dobrotami tega sveta, da se nista mogla dvigniti iz mize. Ni pomagalo nič, gostilničar je moral telefonirati po ljubljansko gasilno društvo, ki je z motorno brizgalno prihitelo na lice mesta in oba nesrečneža srečno spravilo iz mize in nazaj v Ljubljano.

Naslednji dan sta oba sklenila preizkusiti uspeh svojih treh izletov. Podala sta se na mestno tehniko. In glejte čudo čudovito: gospod Ferfolja je tehtal deset, gospod Bucek pa devet in pol kile več kakor pred letošnjo vročino in tremi izleti...

POTRES NA JAPONSKEM.

Po groznih poročilih, ki prihajajo z dalnjega vzhoda, je smatrati potres na Japonskem kot katastrofo, kakor ji v svetovni zgodovini ni primere. Uradno je zdaj ugotovljeno, da je pri potresu bilo ubitih in težko ranjenih 1.356.470 ljudi, porušeni pa 316.087 hiš. Nedavno še cvetoča velesila, je danes Japonska pozorišče razvalin. Uničena so lepa mesta, razorane plodne pokrajine, ljudstvo pa tako zbegano, da niti vojaštvo ne more vzdržati reda. Marsikod še divjajo požari in uničujejo med razvalinami še tisto, kar se upepeliti da. Osobito v obmorskih mestih so morali med potresom biti strašni prizori. Razburkano morje je v vseh pristaniščih dvignilo ladje s sidra in jih zaneslo ven, kjer so se večinoma vse potopile. Ogromni valovi so pripluskali v mesto in obupano ljudstvo, ki je v prvi zmedbi bežalo proti pristaniščem, menceč da si na ladjah reši življenje, je drvelo naravnost v smrt. Valovi, visoki kakor gore, so z bliskovito naglico butali ob obrežje in v mesto ter odnesli seboj vse, kar so zajeli.

Glavno mesto Tokio je ogromno pogorišče. Uničene so tudi skoro vse državne palače. Med mrtveci so našli tudi več članov vladarske hiše, medtem ko se mikado, japonski vladar, nahaja zunaj na deželi in si je ohranil življenje.

Poleg ogromnega števila domačinov, ki so preko noči našli smrt ali prišli na beraško palico, je v Tokiju med razvalinami izgubilo življenje tudi 40.000 inozemcev, Evropejcev.

Več otokov je pogoltnilo morje ter potegnili seboj prebivalce in vse njihovo premoženje. V jokohamskem zalivu se je otok Izu razklal na dva dela in se potopil. Otok Ošima, ki je med potresom izginil v morju, pa se je zdaj zopet pojavil na površju in z njim nov vulkan, ki je začel bruhati lavo.

Položaj na Japonskem je dandanes težaven kakor v nobeni državi na svetu. Ljudstvo je brez strehe in lastnine, v razdejanih mestih pa se pojavlja lakota. Razglašen je preki sod, da se preprečijo tatvine, ropi in pljačkanja. Rešilna akcija, kateri stoji na čelu kraljev namestnik

in pravi regent, dela sicer z velikansko požrtvovalnostjo, toda uspehi so še vedno premajhni. Japonska je za dolgo vrsto let gospodarsko strta, politično pa je prenehala biti velesila in je postala država četrte vrste. Še nedavno najnevarnejša nasprotnica Amerike, bo sedaj navezana na njeno glavno pomoč. Katastrofa na Japonskem ostane menda večno zapisana v zgodovini.

Razno

× Velikanska draginja v Nemčiji. Cene v Nemčiji rastejo radi strašnega padca nemške valute čisto po sovjetskem vzgledu. Tako stane n. pr. žemlja sedaj 75.000 mark, liter piva 2 milijona 200 tisoč mark itd. Radi stalnega naraščanja cen trpijo srednji sloji veliko pomankanje.

„OLEUM“

d. z o. z.

industrijska trgovska družba

Pisarna: Pred škofijo I (vis-à-vis magistrata)

LJUBLJANA

Amerikanska rafinirana vsakovrstna strojna olja — Amerikanska cilindrska olja — Amerikansko soecijalno letno in zimsko avtomobilno olje — BENCIN — MAST za tehnične svrhe — Plinovo olje — Petrolej — Olja zoper prah — PARAFIN — Direktni import iz produktivnih dežel — Prvovrstna jedilna olja — Sirovine za usnjarne in mlarne

54

Veliko zalogo poljedelskih strojev

priporoča

FRANC HITTI

Ljubljana, Sv. Martina c. 2.

SLAVENSKA BANKA, d. d., ZAGREB

Podružnica: Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 24

Delniška glavnica Din 50.000.000.— in rezerve preko Din 12.500.000.—

Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Vršac, Wien.

Ekspoziture: Rogaška Slatina (sezonska), Skofja Loka, Jesenice.

Agencije: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijacije: Slovenska banka, Ljubljana; Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split; Balkan Bank r. t., Budapest, Vaczi utca 35.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.